

DE REFORMATIE

WEEKBLAD TOT ONTWIKKELING VAN HET GEREFORMEERDE LEVEN

DIE OWE JEUGD VERNIEUWT ALS EENS ARENDS PSALM 103:5

Onder redactie van Prof. Dr K. SCHILDER, Kampen.

Medewerkers: Dr H. A. van Andel, Solo; Dr R. E. van Arkel, Utrecht; N. Baas, Amsterdam; Dr Henry Beets, Grand Rapids; Dr H. Bergema, Karoeni; Dr F. A. den Boeft, Rotterdam; Dr E. T. v. d. Born, Heemstede; Mr A. Bouman, Rotterdam; Ir B. ter Brugge, Almelo; Dr K. J. Cremer, Kampen; Mevr. W. Cremer-de Vries, Kampen; Dr R. J. Dam, Kampen; Dr A. C. Drogendijk, Dordrecht; Dr D. v. Dijk, Groningen; Drs D. J. Galle, Kampen; Mevr. G. Gilhuis-Smitskamp, Mijdrecht; Dr J. H. Hagenbeek, Zwolle; Dr J. van Herksen, Ermelo; Dr B. Holwerda, Amersfoort; A. Janse, Biggkerke; Dr P. Jasperse, Leiden; Dr G. Keizer, De Steeg; Dr B. A. Knoppers, Amsterdam; Dr J. L. Kooie, Vreeland; Dr E. D. Kraan, Vlaardingen; A. Kuiper, Utrecht; Dr J. v. d. Linden, Poerworedjo; Dr S. O. Los, 's-Gravenhage; Mevr. C. E. Th. Luijcknaar Francken-Schreuder, Rotterdam; Dr F. C. Meijster, Rotterdam; G. Meima, Groningen; Dr H. Mulder, Deventer; Dr A. Ringnalda, Ermelo; P. J. Risseuw, 's-Gravenhage; C. Rijsdorp, Rotterdam; A. Schilder, 's-Gravenhage; Dr G. K. Schoep, 's-Gravenhage; Dr R. Schippers, Wansword; Dr J. Smelik, 's-Gravenhage; Dr H. Smilde, Groningen; Drs H. Smitskamp, 's-Gravenhage; Dr N. Streefkerk, Wolvega; D. Stroot, Bussum; J. Strikwerda, Zeist; Prof. Dr C. van Til, Philadelphia Pa.; Dr C. Veenhof, Haarlem; Drs M. B. v. 't Veer, Groningen; Dr J. Veldkamp, Hilversum; Prof. Dr D. H. Th. Vollenhoven, Amsterdam; Dr M. Vreugdenhil, Meliskerke; Dr F. de Vries, 's-Gravenhage; Dr J. de Vries, Tilburg; Dr H. J. Westerink, Leiden; Dr D. K. Wielinga, Capelle a. d. IJssel; Mr J. A. de Wilde, 's-Gravenhage; Dr S. U. Zuidema, Solo.

Alle stukken bestemd voor de Redactie zende men aan:
Prof. Dr K. SCHILDER, Vloedijk 101, Kampen.

Drukkers-Uitgevers:
OOSTERBAAN & LE COINTRE N.V., Goes.
Telefoon No. 58. — Postrekening No. 36000.

Abonnement: f2.50 per halfjaar bij vooruitbetaling.
Voor 't Buitenland f2.50 en voor Ned.-Indië f6.— per jaar.
Advertentie: 25 ct. per regel. — Losse nummers f0.15.

INHOUD: Hoofdartikel: Iets over het Joodsche probleem, IX, slot. — Uit de Schrift: Machtsuitoefening door den Machthebbende, Hand. 1:9. — Kerkelijk leven: De scheuring in Amerika, IV. De Hereeniging der Chr. Geref. en Prot. Geref. Kerken, IV. Een eerste vrucht, En een vraag zonder antwoord. Den goeden kant uit. Dr F. L. Rutgers en Jhr Mr A. F. de Savornin Lohman over het oude, Gereformeerde, kerkrecht, I. De zelfstandigheid der plaatselijke kerk, III, slot. De Grootte Catechismus van Zacharias Ursinus, XXXVIII. — Even parkeer: Gij, o mensch Gods! — Literatuur en kunst: Willem de Merode f. — Uit het pol. en soc. leven: Het Lutherbeeld bij Rosenberg. — Stemmen uit onze kerken: Nederlandsche belangen in Polen en Danzig. — Persschouw. — Kerknieuws. — Bijlage: Heideb. Catechismus, blz. 121—128.

HOOFDARTIKEL

Iets over het Joodsche probleem. IX. (Slot).

Jodenzending. De bekeering der Joden. Kerkformatie.

De Jodenzending is in vorige eeuwen al te zeer verwaarloosd.

Er ligt waarheid in de klacht van Joodsche zijde door Dr Schoeps geuit, dat Joden en Christenen negentien eeuwen naast en met elkaar door de wereld gingen zonder ooit tot een ernstig gesprek over wat hen verbindt en van elkander scheidt gekomen te zijn. De schuld daarvan ligt aan beide zijden.

Van Joodsche zijde weigert men eeuwenlang Jezus als den beloofden Messias en als den Zoon van God te erkennen. De Talmoed noemt Hem een verleider, een afgodendienaar, een toovenaar, een zoon der wellust, enz. In later tijd kwamen vele Joodsche geleerden als Dr Wise, Dr Buber e.a. daarvan wel terug. Zij erkennen Hem wel als een groot profeet, maar niet als den beloofden Messias en als Gods Zoon. Zelfs wilden Dr Schoeps en een aantal Rabbijnen Hem wel als een zeker middelaar voor de niet-Joden aanvaarden, maar wezen Hem als de Messias der Joden af.

Van Christelijke zijde werden de Joden vaak op meedoogenlooze wijze vervolgd. Tijdens de kruistochten werden zij gedwongen Christenen te worden en zich te laten doopen en anders bij duizenden vermoord. En ook, waar in later eeuwen veel milder stemming kwam, worden er nog steeds allerlei bezwaren tegen de Jodenzending ingebracht. Bijv., dat de tijd voor de Jodenzending er nog niet is, omdat de volheid der heidenen nog niet is ingegaan; dat de Joden Christus vervloekt hebben en onder het oordeel Gods liggen; dat er een deksel van verblinding op hun verstand en van verharding op hun hart ligt, zoodat er geen hoop op bekeering is; dat de Joden bedriegers zijn, en zelfs als zij Christenen worden toch huichelaars blijven, enz.

En bovendien heeft Dr Miskotte in „Eltheto“, Maart 1934, zelfs de principiële vraag gesteld: „Welk recht heeft de Christenheid, de Kerk, om onder de Joden zending te drijven? Wat kan men ter wereld bedoelen met de „bekeering“ van den Jood tot het Christendom, dat is zooveel te zeggen als: de afwijking van een lid der joodsche wereldkerk, van de oorspronkelijke gemeente naar de latere secte?“ De consequentie van dit standpunt zou zijn, dat wij aanstonds onze Jodenzending moeten stopzetten. De Joden zouden een zoodanige uitzonderingspositie innemen, dat zij „de oorspronkelijke gemeente“ en de Christelijke kerk „de latere secte“ is.

De vraag is dus terecht: „hebben wij recht en roeping tot de Jodenzending?“ Wij antwoorden: ja, en wel op tweeërlei grond.

Vooreerst op grond van Christus' bevel in Matth. 28:19: „Gaaf dan henen, onderwijst al de volken, dezelve doopende

in den naam des Vaders, en des Zoons, en des Heiligen Geestes“, enz.

Bij de eerste uitzending na Zijn openbaar optreden zond Hij hen alleen tot de Joden. Die moesten het eerst tot bekeering geroepen worden. Toen verbood Hij hen tot de Heidenen te gaan: „Gij zult niet heengaan op den weg der Heidenen“, (in het Grieksch staat daar het woord *ethnè*, d.i. niet-Israëlietische volken, heidenen). „Maar gaat veel meer heen tot de verlorenen schapen van het huis Israëls“, Matth. 10:5, 6. Maar nu, na Zijn opstanding heeft Hij dat verbod op. Nu moeten zij ook tot de Heidenen gaan. Nu luidt de opdracht: „Gaaf heen, onderwijst alle volken.“ De woorden alle volken zien hier niet op de Heidenen alleen, met uitsluiting van de Joden, maar op Joden en Heidenen zonder onderscheid. Dat blijkt hier duidelijk uit het woord alle voor volken. Zie Kittel, „Theol. Wörterb.“ II p. 366—367. Calvijn verklaart bij Matth. 28:19 terecht: „Christus heft alle onderscheid op, en maakt Joden en Heidenen gelijk; beiden laat Hij zonder onderscheid tot de gemeenschap des Verbonds toe“. Christus bedoelde allerminst, dat na Zijn opstanding en hemelvaart de zending onder de Joden stopgezet moest worden. Integendeel, zij moest ook na Zijn hemelvaart blijven doorgaan.

En voorts op grond van de Apostolische practijk. De prediking onder de Joden bleef na Jezus' hemelvaart en na het Pinksterfeest doorgaan. Zelfs Paulus, aan wien speciaal de zending onder de Heidenen was toebedruurd, Gal. 2:7, predikte op zijn zendingsreizen eerst in de Synagoge, Hand. 13:5, 14; en eerst toen de Joden het Woord Gods verwierpen, keerde hij zich tot de Heidenen, Hand. 13:46—47.

De Jodenzending zal dan ook niet vruchteloos zijn. Paulus' verzekering in Rom. 11:25—26: „dat de verharding voor een deel over Israël gekomen is, totdat de volheid der Heidenen zal ingegaan zijn, en alzoo zal geheel Israël zalig worden“, is er ons waarborg voor. Wie meent, dat de Joden veel te verstokt zijn om tot bekeering te komen, verliest Gods onwederstandelijke genadewerking uit het oog.

Trouwens ook de practijk weersprekt dat bezwaar. Het aantal Joden, dat in den loop der eeuwen tot Christus werd bekeerd, is werkelijk niet gering. Dr H. Bavinck schrijft zelfs: „Per centsgewijze is het grooter dan dat van de Heidenen. Pastor le Roy berekende het getal Joden, dat in de 19e eeuw Christen werd, op ruim 220.000.“ (Der Geisteskampf der Gegenwart, 1911, blz. 112). Zie Geref. Dogmatiek² IV, blz. 746.

Op twee belangrijke vragen moeten wij nog even ingaan.

De eerste is, of er nog een massa-bekeering der Joden te wachten is. Daarover denkt men nog steeds verschillend. Niet alleen tusschen de Chiliasten en sommigen van onze theologen, maar ook tusschen onze theologen onderling.

De Chiliasten zeggen, dat er nà het ingaan van de volheid der Heidenen nog een massale volksbekeering van de dan nog levende Joden te wachten is. De belofte: „En alzoo zal geheel Israël zalig worden“ ziet volgens hen to op het vleeschelijk zaad van Abraham, dus op alle Joden; en 2o. op de toekomst, nadat de volheid der Heidenen zal zijn ingegaan.

Dr H. Bavinck en Dr K. Dijk e.a. willen van zulk een massale volksbekeering aan het einde der eeuwen niet weten. Volgens Bavinck is er in Paulus' betoog voor zulk een massale bekeering geen plaats. De verharding is over een deel van Israël gekomen totdat het pleroma (de volheid) der Heidenen is ingegaan en alzoo, d.i. niet daarna, maar op die wijze zal gansch Israël zalig worden. (Rom. 11:25, 26). Beide, de toebrengring der Heidenen en het zalig worden der

Joden loopen de eeuwen door parallel (evenwijdig, gelijklopend) naast elkaar: „Het ingaan van het pleroma (de volheid) der Heidenen laat zich niet denken als tijdelijk voorafgaande aan het zalig worden van gansch Israël. Rom. 11:26 noemt geen nieuw feit, dat na het ingaan van de volheid der Heidenen plaats grijpt. Maar het ingaan van de volheid der Heidenen en het zalig worden van gansch Israël loopen parallel (evenwijdig naast elkaar), omdat de verharding maar voor een deel over Israël gekomen is“. Geref. Dogmatiek² IV, blz. 741—746. Dijk sluit zich bij de opvatting van Bavinck aan. Hij zegt: „wanneer het getal der uitverkorenen uit de volkeren vol is, heeft de historie der kerk haar loop beëindigd. Dan komt Christus weer op de wolken des hemels. Dan is er geen massale bekeering meer te verwachten en hoe die geschieden zal... is niet in te denken“. (Het Rijk der Duizend jaren, blz. 359).

Voetius, Kuyper en Greijdanus zijn van meening, dat er in de toekomst nog wel een massale bekeering van Israël te wachten is.

Voetius zegt, „dat hier gedacht moet worden aan een massale bekeering der Joden; de natie als geheel genomen zal worden toegebracht, al zullen tot dat verlore volk niet alle Joden, hoofd voor hoofd behooren, en al is er van een aardsch nationaal herstel van Israël geen sprake.“ (Selectae Disputationes II De Judaismo, blz. 77 v.v.)

Kuyper zegt: „dat volgens Rom. 11:25, als eenmaal de zending van Gods Kerk onder de Heidenen zal zijn afgelopen, een groote bekeering uit de Joodsche natie tot den Christus mag worden tegemoet gezien.“ E Voto, II, blz. 279.

En Greijdanus zegt, dat Bavinck's opvatting „geen recht laat wedervaren aan het verband, waarin geheel Israël bepaald wordt door de verharding, die voor een deel over Israël gekomen is etc., dat er vlak vóór staat“. „Geheel Israël kan in dit verband moeilijk iets anders beteekenen dan Israël als geheel, tegenover een klein deel tevoren, en tegenover degenen, over wien de verharding voor een deel gekomen is. (spatiëring van mij J.). Werden vroeger maar betrekkelijk weinige Joden geloovig, en lagen de meesten onder het oordeel der verharding, dat wordt anders na het ingaan van de volheid der Heidenen. Dan komt Israël als geheel, het Joodsche volk in zijne Gesamtheit, tot bekeering en tot geloovige aanneming van Gods Evangelie en den Heere Christus. Dit houdt echter niet in, dat alle Joden geloovig worden, zonder ook maar een enkele uitzondering... Geheel Israël drukt iets anders uit dan „alle Israëlieten“. Het begrip boom zegt iets anders en meer dan: wortel, stam en alle takken en bladeren met elkander... „met geheel Israël“ meent de apostel „het Joodsche volk als geheel, daargelaten de vraag naar de individuele personen. Het gaat hier niet over het aantal als zoodanig, maar over het volksgeheel.“ Kommentaar op Romeinen II blz. 515—516.

Allen, Bavinck, Dijk, Kuyper en Greijdanus stemmen hierin overeen, dat er in de vervolgen eeuwen naast de bekeerlingen uit de Heidenen, ook telkens bekeerlingen uit de Joden tot Christus kwamen. Maar zij verschillen hierin, of er uit Rom. 11:25—26 volgt, dat er in den laatste tijd, nadat de volheid der Heidenen zal ingegaan zijn, nog een nieuwe aanvulling, een massabekeering van Joden te wachten is. Bavinck en Dijk zeggen: neen! Kuyper en Greijdanus zeggen: ja.

De tweede vraag raakt den tijd der bekeering. Daarover is er dan dit verschil. Bavinck en Dijk zeggen, dat „het ingaan van de volheid der Heidenen en het zalig worden van gansch Israël parallel loopen“, d.i. de eeuwen door naast elkaar geschieden. Kuyper en Greijdanus oordeelen, dat eerst de volheid der Heidenen moet zijn ingegaan, d.i. „een feit moet zijn“ en daarna het zalig